

§ 65

Vaatus Äkõnmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi 26.6.2025

HMKDno-2022-224

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristõtarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

1 Vastinepyyntö 3.7.2025_Äkõnmaan ampumarata.pdf

Hämeenkyrõn kunnan ympäristõnsuojeluun laitettiin Äkõnmaan kyläyhdistyksen puolesta sähköpostitse vireille vaatus Äkõnmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi 26.6.2025 kunnes mallinnettu melumittaus on suoritettu ja ammutamelun on todettu alittavan ympäristõluvan sallitut desibelirajat. Vaatimusta on perusteltu seuraavasti: ammutamelu aiheuttaa kuulovaurioita, pakottaa käyttämään omilla kiinteistöillä kuulosuojaimia neljänä päivänä viikossa yhdeksän tuntia, estää työskentelyn ulkotiloissa, aiheuttaa lapsissa pelkotiloja ja on vuonna 2016 ympäristõluvan vastaista toimintaa. Vaatimuksen yhteydessä toimitettiin meluilmoitus, jossa todetaan, että melu ylittää ympäristõluvassa sallitun desibelirajan käsimitarein mitattuna (71-78 dB). Ampumaradalla on ammuttu tiistaina 24.6. ja ammutaan torstaina 26.6.

Äkõnmaan kyläyhdistys on toistanut vaatimuksen lisäksi seuraavissa sähköposteissa: 24.7.2025, 26.7.2025, 7.8.2025 sekä 26.8.2025. Vaatimusta 24.7.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: käsimitarilla mitattuna melu ylitti reilusti 65 dB ollessa 71-76 dB. Impulssimelu on kuuloterveyden kannalta haitallisin melu- ja ympäristõsaaste. Varsinkin lasten terveys on juuri nyt suuressa vaarassa.

Vaatimusta 26.7.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: Desibelit ampumisesta ovat tänään käsimitarilla mitattuna 72-75 desibeliä. Ampumisesta tuleva impulssimelu on ihmisille ja eläimille haitallisin melumuoto, joka muun muassa vaarantaa kuuloterveyden. Lasten terveys vaarantuu erityisesti. Lisäksi tällainen melutaso on ympäristõnsuojelulain ja Äkõnmaan ampumaradan ympäristõluvan vastaista.

Vaatimusta 7.8.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: käsidesibelimitarilla mitattuna tämän päivän ammutamelu on ollut 69-75 dB. Yksikään kymmenistä laukaisuista ei saa mennä ympäristõluvan mukaan yli 65 desibelin ja yksikin desibelirajan ylittävä laukaus saattaa aiheuttaa kuulovaurion. Ammutamelu on impulssimelu, joka on haitallisin melumuoto muun muassa kuuloterveydelle. Erityisen haitallista se on lapsille ja kehittyvälle kuuloaistille.

Vaatimusta 26.8.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: ampumamelu, ylittää Äkõnmaan ampumaradan ympäristõluvassa määritetyt desibelirajat 65 desibeliä.

Lisäksi asiaan liittyen on toimitettu Äkõnmaan kyläyhdistyksen puolesta 31.7.2025 meluilmoitus, jossa on todettu, että samana päivänä ampumaradan ammutamelun

jokainen laukaus on ollut yli 7+ dB eli ylittää sen ympäristöluvassa olevan melun desibelirajan käsimitarilla mitattuna. Ilmoituksessa on todettu, että ammuttamelu on impulssimelua, joka on erityisen vaarallinen mm. kuuloterveydelle, mutta melu aiheuttaa myös muita vakavia sairauksia, kuten verenkiertoelimistön sairauksia. Erityisen vaarallinen ammuttamelu ja sen jatkuva ylitys on lasten kehittyvälle kuulolle ja turvallisuuden tunteelle. Ilmoituksen yhteydessä on vaadittu ympäristöterveydestä vastaavilta viranhaltijoilta, miksi Äkönmaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ei turvata normaalilla toimenpiteellä eli Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämisellä kunnes sen ympäristöluvassa vaadittu mallinnettu melumittaus on tehty.

Asiaan liittyen on toimitettu Äkönmaan kyläyhdistyksen puolesta sähköpostitse 14.8.2025 meluilmoitus, joka koskee 13.8.2025 ammuttamelua. Ilmoituksen mukaan käsimitarilla mitattu melu on 76-89 desibelin välillä.

Asiaan liittyen on toimitettu Äkönmaan kyläyhdistyksen puolesta sähköpostitse 19.8.2025 meluilmoitus, joka koskee vaarallista impulssi- eli ampumamelua 14.8.2025. Ilmoituksen mukaan melu ylittää ko. ampumaradan ympäristöluvassa määritellyt desibelirajat ulko- ja sisätiloissa. Ilmoituksessa myös todetaan, että kyseisenä ajankohtana oli käynnissä ns. melumittaus, jota ei pidetä hyväksyttävänä koska mittauksesta ja sen ajankohdasta ei oltu ilmoitettu asukkaille, melumittareita valvoivat Koillisen metsästisyhdistyksen omat jäsenet. Ei puolueettomat ja ulkopuoliset mittaajat sekä ammunta tapahtui metsästisyhdistyksen omilla aseilla ja panoksilla, ja ampujana toimi metsästisyhdistyksen jäsenet.

Hämeenkyrön Koillinen Metsästisyhdistys ry.:ltä (myöhemmin toiminnanharjoittaja) pyydettiin vastinetta vaatimukseen 3.7.2025. Toiminnanharjoittaja pyysi lisätietoja vaatimuksiin 3.7.2025. Lisätietoja pyydettiin vireillepanijalta 6.8.2025. Lisätietoja pyydettiin mm. mittauksen ajankohdasta (kellonajat), laukausten lukumäärästä, mittauslaitteen tiedoista, mittauspisteestä sekä mittausolosuhteista. Lisätietopyyntöön vastattiin 7.8.2025. Lisätietopyynnön vastauksessa 7.8.2025 toistettiin vaatimus ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi ja vaatimusta perusteltiin seuraavasti: ammuttamelu on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristörikos, joka aiheuttaa välittömän terveys- ja turvallisuusuhan Äkönmaan asukkaille.

Lisätiedot sekä meluilmoitukset ja vaatimukset 24.7., 26.7., 31.7. sekä 7.8.2025 toimitettiin toiminnanharjoittajalle sähköpostitse 11.8.2025. Toiminnanharjoittaja vastasi vastinepyyntöön 12.8.2025 ja katsoi ettei se anna asiassa vastinetta, koska meluilmoituksista puuttuu kaikki olennainen tieto, standardien mukainen data ja käytänteet, mitattujen laukausten otanta ja muut mittauksiin olennaisesti vaikuttavat tiedot. Toiminnanharjoittaja katsoo että "vastinetta ei pystytty antamaan summittaisesti heitelyihin dB- arvoihin. Äänenpaine on tarkasti mitattavissa, mittari antaa desimaalien tarkkuudella dB-arvon, ei x-viiva- jotain dB tai jotain sinnepäin-arvoa." Toiminnanharjoittaja toteaa lisäksi, että "Nykyisten tietojen perusteella ja kuntaan toimitettujen dokumenttien ja mittaustulosten perusteella voimme ainoastaan todeta että valittajan väitteet eivät pidä paikkaansa. Äkönmaan ampumaradan toiminta on lain ja ympäristöluvan mukaista, eikä säännöllisen seurannan ja dokumentoitujen näytteiden perusteella aiheuta haittaa ympäristölle eikä vaaraa terveydelle."

Vastineen jättämisen jälkeen, 21.8.2025, toiminnanharjoittajalle tuotiin sähköpostitse tiedoksi 14.8.2025 sekä 19.8.2025 tehdyt meluilmoitukset. Lisäksi toiminnanharjoittajalle lähetettiin 27.8.2025 tiedoksi 26.8.2025 jätetty meluilmoitus.

Toiminnanharjoittaja toimitti 26.8.2025 kunnan ympäristönsuojeluun Äkönmaalla 14.8.2025 suoritettujen melumittausten tulokset (TMI Rauno Pääkkönen lausunto 25.8.2025). Melumittaukset suoritettiin neljällä pisteellä, jotka olivat tien risteys sekä kolme läheisintä kiinteistöä (Holma, Lähteenmäki ja Riihioja). Mittaukset suoritettiin kiväärillä Tikka .308 LSA-55, patruunat Sako 8 g Full Jacket. Kaikki patruunat olivat kaupallisia. Mittausten aikana ammuttiin 75 m kivääriradan kopista ilman vaimenninta, 75 m kiväärikopista vaimentimella, 75 m kiväärikopin vierestä vaimentimella sekä 100 m kiväärikopista vaimentimella. Tulosten perusteella mittauspisteellä tien risteyksessä laukausten keskiarvo vaihteli välillä 62-65 dB, mittauspisteessä Holma laukausten keskiarvo oli kaikissa ammunnoissa 58 dB, mittauspisteessä Lähteenmäki laukausten keskiarvo vaihteli välillä 60-68 ja mittauspisteessä Riihioja laukausten keskiarvo vaihteli välillä 58-60. Ainoastaan yhdessä mittauspisteessä, kiinteistöllä Lähteenmäki, 75 m kivääriradan kopista ilman vaimenninta ammuttujen laukausten keskiarvo ylitti Valtioneuvoston päätöksen 53 /1997 ohjearvon 65 dB asumiseen käytettävällä alueella. Keskiarvo oli 68 dB. Tulosten tarkastelussa on arvioitu, että ohjearvon ylitys voi johtua auton ohiajoista.

Liitteenä

Vastinepyyntö 3.7.2025

Oheismateriaalit

Meluilmoitukset/vaatimukset toiminnan keskeyttämisestä: 26.6., 24.7., 26.7., 31.7., 7.8., 14.8., 19.8.2025 sekä 26.8.2025

Pyyntö toimittaa lisätietoja meluilmoituksesta 6.8.2025

Lisätiedot meluilmoituksesta 7.8.2025

Toiminnanharjoittajan vastine 12.8.2025

Toiminnanharjoittajalle tiedoksi toimitetut meluilmoitukset 21.8.2025 ja 27.8.2025

Äkönmaan ampumaradalla suoritettujen melumittausten lausunto 25.8.2025

Oheismateriaalit sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan verkkosivuilla.

Hallintosäännön 113 § mukaan elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää ratkaisuvaltaansa kuuluvat liitteessä mainitut erityislainsäädännön asiat ja luvat.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto hylkää vaatimukset, jotka koskevat Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämistä.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 181 §:n perusteella valvontaviranomaisen on keskeytettävä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos siitä aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, ja jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Ympäristönsuojelulain hallituksen esityksessä (HE 214/2013) on tarkennettu toiminnan keskeyttämistä koskevaa 181 §:ää. HE todetaan, että "ympäristön pilaantumisen tai terveyden vaara johtaisi keskeyttämiseen, jos odotettavissa oleva seuraus olisi välitön ja vakava. Ympäristölle aiheutuvien haittojen olisi oltava huomattavia, jotta keskeyttämiseen voitaisiin tämän säännöksen nojalla ryhtyä. Toiminnan lainvastaisuus ei olisi tämän pykälän soveltamisen edellytyksenä. Toiminnan keskeyttäminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka voisi tulla kysymykseen vain harvoin. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti koko toimintaa ei voitaisi keskeyttää, jos keskeyttäminen olisi rajattavissa haittoja aiheuttavaan toiminnan osaan. Toisaalta viranomaisen ei tarvitsisi jäädä odottamaan toiminnanharjoittajan toimenpiteitä, jos terveyshaitta tai ympäristön pilaantumisen uhka olisi niin välitön ja vakava, että viivytys olisi yleisen edun vastainen."

Vaatimuksen perusteluissa on tuotu esille käsidesibelimitarilla mitatut desibelit, jotka ovat olleet ilmoitusten mukaan 69-89 dB. Vaatimusten yhteydessä eikä niitä pyydettyäessä ole toimitettu olennaisia tietoja melumittauksista. Tämän vuoksi ei ole voitu arvioida mittausten luotettavuutta eikä sitä, miten meluilmoituksessa tuotuja desibelilukuja tulee arvioida suhteessa ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetussa Valtioneuvoston päätöksessä (Vnp 53/1997) annettuihin painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla (L Almax) määritettyihin melun ohjearvoihin.

Toiminnanharjoittajalle on toimitettu 5.2.2025 kehoitus, jonka kohdassa 2 kehoitetaan yhdistystä teettämään ulkopuolisella asiantuntijalla melumittaukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa kivääriammunnan osalta 29.8.2025 mennessä ja haulikkoammunnan osalta viipymättä ratojen käyttöönoton jälkeen. Kivääriammunnan osalta melumittausten raportti tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle 30.9.2025 mennessä ja haulikkoammunnan osalta viipymättä melumittausten tekemisen jälkeen.

Toiminnanharjoittajan toimittaman melumittausten tulosten (TMI Rauno Pääkkönen lausunto 25.8.2025) perusteella ampumaradan ammuttamelu ei ylitä Vnp 53/1997 mukaisia ohjearvoja kuin yhdessä tapauksessa.

Edellä esitettyjen seikkojen vuoksi katsotaan, ettei vaatimusten perusteluissa olla riittävästi tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden perusteella toiminta tulisi 181 §:n nojalla keskeyttää.

Vireillepanijoiden kirjeessä on myös vaadittu vastauksia ympäristöterveydestä vastaavilta viranhaltijoilta, miksi Äkönmaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ei turvata normaalilla toimenpiteellä eli Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämisellä, kunnes sen ympäristöluvassa vaadittu mallinnettu melumittaus on

tehty. Hämeenkyrön kunnan hallintosäännössä 113 §:ssä on määritelty, että "sen lisäksi, mitä muualla on säädetty tai määrätty, elinympäristölautakunnan lupajaosto toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena." Elinympäristölautakunnan lupajaosto ei ole ympäristöterveydestä vastaava viranomainen eikä ympäristötarkastaja ole ympäristöterveydestä vastaava viranhaltija, joten lupajaosto ei voi ottaa kantaa ympäristöterveyden asioihin, kuten terveyden suojeluun. Näiltä osin vireillepanijoiden vaatimukset on ohjattu ympäristöterveys Pirtevan viranhaltijalle.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 181 §, 186 §

Hallintolaki 34 §

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53 /1997)

Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013)

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Vireillepanijat, Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry.

Tiedoksianto asianosaiselle

Otteen tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa 10.9.2025

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö

Hallintovalitus

§65

Hallintovalitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

- asianosaisella
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla tai muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusviranomainen

Vaasan hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs

Puhelin: kirjaamo 029 56 42780

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Virka-aika: 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksiantopäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan valittajalle toimittaa
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan, asiamiehen tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Valituskirjelmässä on mainittava myös allekirjoittajan ammatti, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero, jos valituskirjelmän allekirjoittaja on muu kuin valittaja.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja sen mukaan kuin hallintokäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valitusasiakirjat toimitetaan aina omalla vastuulla. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä tuomioistuinmaksulain 2 §:n (1455/2015) mukaisen oikeudenkäyntimaksun.